

Diskurser och deltagarroller kring svenska som andraspråk i den svenska skolan i Finland

Mari Bergroth, Helsingfors universitet

I det tvåspråkiga Finland kan invandrarna välja finska eller svenska som sitt integrationspråk (*Lag om främjande av integration* 1386/2010). Syftet med studien är att granska hur diskurser kring undervisningen i svenska som andraspråk för barn och unga med invandrarbakgrund i Finland återspeglas i olika utbildningsaktörers röster. I det ikraftvarande regeringsprogrammet ingår målsättningen att ungefär 5–10 % av invandrarna integreras på svenska (Statsrådet, 2023, s. 218), något som i sin tur kan förväntas ha en inverkan på den svenskspråkiga utbildningen. I dagsläget finns det dock endast begränsat med tidigare forskning kring frågeställningen (Kosová & Sundbäck, 2021) och det finns ett genomgripande behov av att fästa uppmärksamhet vid hur undervisning i svenska som andraspråk genomförs från småbarnspedagogik till högre utbildning inom den svenskspråkiga utbildningsstigen (Owal Group, 2022).

Studiens analysdata härrör sig från två näraliggande forskningsprojekt vid Helsingfors universitet, *Mångfald och samarbete* (MångSam) samt *Delaktig i språklig mångfald* (DeSmå), finansierade av Svenska kulturfonden. I studien analyseras tre gruppsamtal kring den svenskspråkiga utbildningen i tre olika städer i södra Finland. Två av samtalen berör huvudsakligen åk 1–6 i den grundläggande utbildningen och ett av samtalen berör småbarnspedagogisk verksamhet. Det insamlade interaktionsdata analyseras med hjälp av analysmodellen för sociala värderingar och deltagarroller (Törrönen, 2013; Menard, 2016). Med hjälp av dessa analytiska verktyg redogörs för hur sociala värderingar är klassificerade, framställda och utagerade i relation till bredare samhällsdiskurser kring svenska som andraspråk. Analysmodellen för sociala värderingar och deltagarroller gör det möjligt att analysera hurdana förmågor och kompetenser olika undersökta aktörer erfar att de antingen uppnår eller förlorar genom att delta i det undersökta fenomenet. I det analyserade data möts ett flertal av diskurser kring svenska som andraspråk i Finland, exempelvis språkpolitik i ett tvåspråkigt land, integrationspolitik, utbildningspolitik, flerspråkig språklärande och identitet. Resultaten visar hur deltagarna navigerar diskurserna genom olika deltagarroller.

Nyckelord: Svenska som andraspråk, Diskurs, Integration

Referenser

Kosová, M. & Sundbäck, L. (2021). *Forskning om svensk integration. En kartläggning och röster från fältet*. Siirtolaisuusinstituutti 06 / 2021.

Menard, R. (2016). Analysing Social Values in Identification; A Framework for Research on the Representation and Implementation of Values. *Journal for the Theory of Social Behaviour*, 46(2), 122–142. <https://doi.org/10.1111/jtsb.12087>

Owal Group. (2022). *Suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen nykytilan arviointi*. https://owalgroup.com/wpcontent/uploads/2022/03/S2-opetuksen_arviointi_170322.pdf

Statsrådet. (2023). *Ett starkt och engagerat Finland. Regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering 20.6.2023*. Statsrådets publikationer 2023:59.

Törrönen, J. (2013). Situational, Cultural and Societal Identities: Analysing Subject Positions as Classifications, Participant Roles, Viewpoints and Interactive Positions. *Journal for the Theory of Social Behaviour*, 44(1), 80–98. <https://doi.org/10.1111/jtsb.12029>